

СЕРІЯ «БОЖИЙ ПРОМІНЧИК»

О.А. Пацерковська

ХРИСТИЯНСЬКА ЕТИКА

Конспекти уроків

4 КЛАС

Видання третє,
доповнене і перероблене

*Відповідає чинній програмі
Міністерства освіти і науки України*

Тернопіль
Навчальна книга — Богдан

ББК 86.2
П 12

Серія «Божий промінчик» заснована 2009 року

Рецензенти:

М.М. Николин, кандидат педагогічних наук, завідувач кафедри методики викладання навчальних дисциплін та гуманітарної освіти Тернопільського обласного комунального інституту післядипломної педагогічної освіти

О.М. Кульчицька, методист християнської етики інформаційно-методичного центру освіти комунальної форми власності м. Тернополя

Пацерковська О.А.

П 12 Християнська етика : конспекти уроків : 4 кл. — вид. 3-тє, доп. і перероб. / О.А. Пацерковська — Тернопіль : Навчальна книга — Богдан, 2012. — 80 с.

ISBN 978-966-10-1595-0 (серія)

ISBN 978-966-10-2285-9

У посібнику подано орієнтовні плани-конспекти уроків з християнської етики для 4 класу, які створено відповідно до чинної програми Міністерства освіти і науки України.

Посібник містить цікаві форми роботи щодо опрацювання Біблійних висловів. Пропоновані бесіди з учнями спрямовано на актуалізацію та максимальне використання суб'єктивного досвіду молодого школяра, розкривають зв'язок між видимим та невидимим світами.

Для вчителів та методистів загальноосвітніх навчальних закладів.

ББК 86.2

*Охороняється законом про авторське право.
Жодна частина цього видання не може бути відтворена
в будь-якому вигляді без дозволу автора чи видавництва.*

ISBN 978-966-10-1595-0 (серія)
ISBN 978-966-10-2285-9

© Пацерковська О.А., 2010
© Навчальна книга — Богдан,
макет, художнє оформлення, 2012

Урок 1

Тема. Уроки біблійної мудрості.

Мета. Допомогти учням усвідомити справжню красу людини, її основну ціль у земному житті. Розвивати бажання дітей ознайомитися з Божим Законом та виконувати його.

Хід уроку

I. Вступна частина.

1. Християнське привітання.

2. Спільна молитва *за щасливий початок нового навчального року.*

3. Повідомлення теми і мети уроку.

На сьогоднішньому уроці ми поговоримо про важливість духовного росту людини та її внутрішню красу.

II. Основна частина.

1. Робота над біблійним віршем (*Читанка, с. 3*).

а) Читання вірша хором.

б) Аналіз прочитаного.

— З якого джерела людина може дізнатися про Господню волю?

(*З Біблії.*)

— З яких частин складається Біблія? (*Старого і Нового Завітів.*)

— Хто є учителем Нового Завіту? (*Ісус Христос.*)

2. Розповідь учителя.

Ісус Христос повсякденно повчає апостолів і народ, повчає словом і ділом, повчає своєю поведінкою та діяннями. Він творить чудеса. Розказує притчі, бесідує з людьми. Кожне слово Спасителя і Господа Бога нашого Ісуса Христа — це вчення Месії, це навчання людей про взаємовідносини на землі, про мораль і поведінку та про Царство Небесне. Всі слова Ісуса сповнені глибокого змісту, широти думки й наводять на роздуми про смисл життя, його доцільність та про те, що буде з кожним із нас після смерті.

Щоб удосконалювати себе, очищувати себе від усякої скверни, зростати духовно, треба читати Біблію і слідувати вченню Господа Бога нашого Ісуса Христа. Біблія написана для всіх часів, для всіх людей. У Біблії ви знайдете відповіді на всі запитання, які вас цікавлять.

Біблія є дуже правдивою. Це надзвичайний скарб. Біблія говорить

від імені Бога. Старий і Новий Завіти Біблії описують багато чудес. Найбільшим чудом є Воскресіння Господа нашого Ісуса Христа. Всі книги Старого і Нового Завіту – єдині, цілісні. Біблія точно висвітлює географічні та історичні події. Безліч людей схвально відзиваються про Біблію. В ній описано все з пророчою точністю. Біблія здатна змінювати життя людей.

Недаремно Ісус Христос одного разу сказав Своїм учням: «Ви – сіль землі». Це, очевидно, треба розуміти так, що учні та їхні наступники – священики, духовні пастирі – через свої проповіді й повчання повинні врятувати людство від гниття і розпаду.

3. Робота над завданням №1 у зошиті (с. 3).

(Учні розшифровують та записують вислів Св. Василя Великого. «Не зберігати заповідей Христових – значить не любити Бога і хреста Його».)

4. Робота над оповіданням «Вічна краса» зі збірника «Капельки» православного видавництва «Меліса» *(Читанка, с. 3).*

а) Читання оповідання вчителем.

б) Аналіз прослуханого.

— Про кого розповідається в оповіданні? *(Відповіді учнів.)*

— Чим був захоплений юнак? *(Відповіді учнів.)*

— Де трапилося побувати хлопцеві? *(У склепі.)*

— Що прочитав юнак на кам'яній дошці? *(Відповіді учнів.)*

— Чи переконався у правдивості написаних слів хлопець, зазирнувши під камінь? *(Відповіді учнів.)*

— Який висновок зробив для себе герой оповідання? *(Відповіді учнів.)*

5. Робота над віршем «Вершина людської мети» *(Читанка, с. 4-5).*

а) Читання вірша «ланцюжком».

б) Вибіркове читання.

— Знайдіть і зачитайте слова, що вказують на матеріальні цінності людини.

— Знайдіть і зачитайте слова, що спонукають людину до нового життя з Богом.

— Знайдіть і зачитайте слова, що вказують на вершину людського життя.

— З ким порівнюється людська душа, вільна від гріхів? *(Відповіді учнів.)*

6. Робота над завданням №2 у зошиті (с. 4).

(У подані зображення квітів учні вписують добрі справи, що допомагають заслужити вічне життя з Богом.)

— З чим порівнюється Бог у цьому оповіданні? (*Зі сонячним промінням.*)

5. Робота над завданням №3 у зошиті (с. 43).

(*Діти мовчки роздумують над власними гріхами, які закривають Божественне світло у їхніх душах, розфарбовують малюнок.*)

6. Робота над притчею Поля Дж. Вортон «Побороти зло» (*Читанка, с. 54*).

а) Читання притчі вчителем.

б) Аналіз прослуханого.

— Яким способом герої притчі боролися із темінню? (*Відповіді учнів.*)

— Як їм вдалося подолати темноту? (*Відповіді учнів.*)

— Зачитайте заголовок притчі і скажіть, про яку саме темноту йде мова у ній. (*Про зло.*)

7. Робота над віршем «Мій Господи, навчи мене малого» (*Читанка, с. 54*).

а) Читання вірша мовчки.

б) Інтонаційне читання вірша.

III. Підсумкова частина.

1. Узагальнення вивченого.

— Назвіть провини, які закривають Божественне світло в людській душі. (*Відповіді учнів.*)

2. Спільна молитва за мужність у подоланні власних провин.

Урок 22

Тема. Вчимося бути терпеливими і лагідними.

Мета. Ознайомити учнів із життям Ісуса Христа, сповненим стражданням і терпінням. Виховувати у дітей витривалість і терпеливість.

Хід уроку

I. Вступна частина.

1. Християнське привітання.

2. Спільна молитва з наміренням, вказаним учителем.

3. Повторення вивченого.

— Що вам найбільше запам'яталося з попереднього уроку? (*Відповіді учнів.*)

4. Повідомлення теми і мети уроку.

Людина не повинна обмежуватися лише тим, щоб Ісус приходив їй на допомогу. Жити з Христом означає і страждати разом із Ним. Саме про терпіння ми і поговоримо на сьогоднішньому уроці.

II. Основна частина.

1. Розповідь учителя.

Сам єдинородний Син Божий Ісус Христос був розіп'ятий на хресті ненависниками правди Божої і всім Своїм послідовникам провістив: «Усі, хто бажає жити побожно в Христі Ісусі, будуть гнані». Про це каже апостол Павло (2 Тим. 3, 12).

Ісус Христос до смерті перетерпів багато дошкулянь та наруги. Він усе життя важко працював. До тридцятого року життя працював у Назареті теслею, а останні три роки — Учителем, серед негараздів, трудів, небезпек.

Часто молився, не раз цілими ночами. Усе своє життя терпів. Ні однієї хвилини не був без хреста. Терпів людську злобу, голод і холод вже з першої хвилини народження. Ще коли був Немовлям, Мати і названий батько змушені були тікати з ним через злобу царя Ірода до Єгипту.

Під кінець свого життя Ісус терпів за нас страшні муки та смерть на хресті. І в усьому піддавався волі свого Небесного Отця.

Берімо і ми приклад з Ісуса Христа! Працюймо, молімося і терпеливо зносимо хрести та тягарі життя, а тоді можемо мати надію, що будемо з Ісусом Христом на небі.

2. Робота над біблійним віршем (*Читанка, с. 55*).

а) Читання учнями вірша хором.

б) Бесіда за змістом вірша.

3. Робота над змістом вірша «Життєвий хрест» (*Читанка, с. 55*).

а) Читання вірша «ланцюжком».

б) Бесіда за змістом вірша.

Іноді Господь посилає людям терпіння, щоби випробовувати їх та повернути до Себе.

— Як ми повинні відноситися до терпінь, які посилає Господь? (*З любов'ю.*)

— Від чого визволяє людину життєвий хрест? (*Від гордості.*)

4. Робота над завданням №1 у зошиті (с. 44).

І жив також один убогий чоловік на ймення Лазар. Він щодня лежав біля воріт, весь вкритий струпами, й просив милостиню. Приходили пси і лизали йому ці рани на ногах, щоб швидше гоїлися. Лазар завжди був голодний і волів їсти крихітки, що падали у багатого пана зі столу.

Отже, Лазар (*ім'я це походить від єврейськ. — Бог-Помічник*) був крайнім бідняком. Він не мав багатства й був хворий, тому надіявся лише на Бога і був праведний.

Сталося так, що вбогий Лазар помер. Його поховали, а душу Лазаря ангели віднесли «на Авраамове лоно».

Невдовзі помер і багатий. Його теж поховали, а душу його занесли в пекло. Там, у пеклі, він терпів страшні муки. Одного разу звів багатий в пеклі очі свої догори і побачив здала Авраама та Лазаря на лоні його, себто у Раю. Він не стримався і закричав:

— Змилуйся, отче Аврааме, наді мною, пошли мені Лазаря, нехай змочить водою хоч кінчик свого пальця та нехай зволожить мені губи і язика мого прохолодить, бо я нестерпно мучуся в цьому полум'ї (*Лк. 16, 24*).

Авраам промовив до колишнього багача:

— Згадай, сину, що ти вже добре прожив життя своє земне, а Лазар прожив лихе життя; тепер Лазар тут тішиться, а ти мучишся.

А крім того всього, поміж нами (у раю) та вами (у пеклі) велика безодня знаходиться. Отож ті, котрі хочуть, не можуть переходити ані звідси (з Раю) до вас (у пекло), ані від вас (з пекла) до нас (до Раю).

4. Бесіда за прослуханням.

— Чого не встиг зробити багатий чоловік за життя задля свого спасіння? (*Не встиг виявити милосердя до потребуючого.*)

— Яким життям жив Лазар та на кого покладав надію? (*Він жив праведним життям і покладав надію на Бога.*)

— Хто з них поступав правильно і чому? (*Відповіді учнів.*)

5. Робота над завданням №1 у зошиті (с. 64).

(*Учні записують утворене висловлювання:*

«Хто думає про вишнє, після смерті відходить на небеса, а хто причепився до земного, сходить до глибин підземних, бо для душі, що розлучається з тілом, нема третього, середнього місця».)

6. Робота над віршем «Не втаїш» (*Читанка, с. 89*).

а) Читання вірша «ланцюжком».

б) Аналіз прочитаного.

— До кого звертається автор у вірші? (*До Бога.*)

— Що Богові відомо про кожного з нас? *(Відповіді учнів.)*

— До якого життя спонукає цей вірш? *(До правдивого.)*

7. Робота над оповіданням Поль Дж. Вортон «Погані звички» *(Читанка, с. 90).*

а) Читання оповідання мовчки.

б) Аналіз прочитаного.

— Чим зацікавився старий учитель, перебуваючи у лісі? *(Чотирма рослинами.)*

— Охарактеризуйте кожну з цих рослин. *(Відповіді учнів.)*

— Що запропонував зробити учитель своєму учневі? *(Відповіді учнів.)*

— Як впорався учень із завданням старого учителя? *(Відповіді учнів.)*

— Яку науку дав старець молодому хлопцеві? *(Відповіді учнів.)*

8. Робота над завданнями №3, №2 у зошиті *(с. 65, 64).*

(Учні розфарбовують ілюстрацію до оповідання «Погані звички»; роздумують над слабкостями своєї душі та за бажанням записують їх.)

9. Робота над завданням №4 у зошиті *(с. 66).*

(Учні розшифровують та записують вислів Й. Ліствичника: «Коли хвороба душі незадавлена, тоді її можна легко вилікувати».)

III. Підсумкова частина.

1. Узагальнення вивченого.

2. Спільна молитва за щасливий відпочинок під час літніх канікул.

Зміст

Урок 1. Уроки біблійної мудрості.	3
Урок 2. Живемо у доброті і правді..	5
Урок 3. Вчимося прощати.....	7
Урок 4. Виявляємо милосердя.....	9
Урок 5. Ділимося радістю з ближніми.	12
Урок 6. Творимо добро..	15
Уроки 7-9. Вчимося щедрості. Співчуваємо ближньому. Узагальнення до теми «Уроки доброти»... ..	17
Урок 10. Навчаємося бути справедливими.....	21
Урок 11. Навчаємося бути чесними.....	24
Урок 12. Навчаємося бути надійними та пунктуальними.....	26
Уроки 13-14. Навчаємося бути правдомовними. Узагальнення... ..	28
Урок 15. Вчимося виправляти помилки.	31
Урок 16. Радіємо успіхам ближніх..	34
Уроки 17-18. Вчимося бути стриманими і скромними.....	36
Урок 19. Вчимося бути миролюбними.	40
Урок 20. Вчимося жаліти ближніх.	42
Урок 21. Вчимося бути правдивими..	45
Урок 22. Вчимося бути терпеливими і лагідними... ..	47
Уроки 23-24. Дбаємо про чесне ім'я. Узагальнення.....	50
Урок 25. Працюємо сумлінно	52
Урок 26. Ділимося плодами своєї праці.....	54
Уроки 27-28. Вчимося розкривати свої таланти. Узагальнення... ..	57
Урок 29. Вчимося мудрості.....	60
Урок 30. Вчимося бути обачними.	63

Урок 31. Вчимося ввічливості..	66
Урок 32. Прагнемо бути мудрими.....	68
Урок 33. Будемо наполегливими у пізнанні істини... ..	71
Уроки 34-35. Вчимося приймати корисні поради. Підсумковий урок «Вкладай Божу мудрість у свої слова і вчинки»... ..	73

Навчальне видання

Серія «Божий промінчик»

ПАЦЕРКОВСЬКА Орислава Антонівна

ХРИСТИЯНСЬКА ЕТИКА

Конспекти уроків

4 клас

Видання третє, доповнене і перероблене

Головний редактор *Богдан Будний*

Редактор *Надія Бульчак*

Обкладинка *Світлани Бялас*

Комп'ютерна верстка *Галини Кузів*

Підписано до друку 20.08.2011. Формат 60х84/16.

Папір офсетний. Гарнітура Таймс. Умов. друк. арк. 4,65.

Умов. фарбо-відб. 4,65.

Видавництво «Навчальна книга – Богдан»

Свідоцтво про внесення до Державного реєстру видавців

ДК №370 від 21.03.2001 р.

Навчальна книга – Богдан, а/с 529, просп. С. Бандери, 34а, м. Тернопіль, 46008

тел./факс (0352) 52-19-66; 52-06-07; 52-05-48

E-mail: publishing@budny.te.ua, office@bohdan-books.com

www.bohdan-books.com

ISBN 978-966-10-2285-9

9 | 789661 | 022859 |